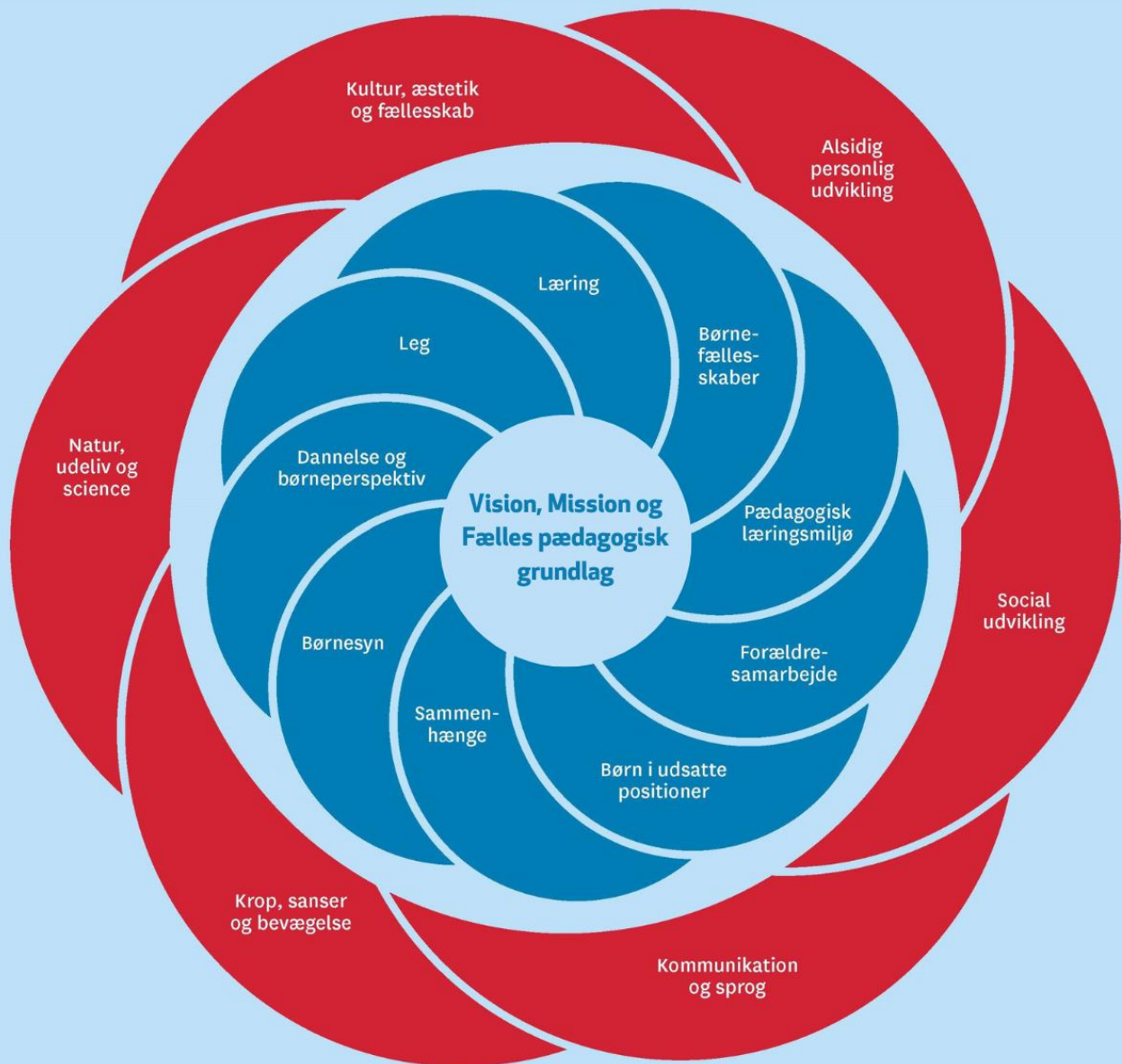

Pædagogisk læreplan for Vesterlunden Ryttergården

Indhold

Den lovgivningsmæssige ramme	2
Svendborg Kommunes dagtilbud	2
Dagtilbuddet Vesterlunden	3
Børnehuset Ryttergården	4
Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	5
Pædagogisk læringsmiljø	8
Samarbejde med forældre om børns læring	10
Børn i udsatte positioner	13
Sammenhæng til børnehaveklassen	13
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	16
Inddragelse af lokalsamfundet	16
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	17
De seks læreplanstemaer	19
Alsidig personlig udvikling	19
Kommunikation og sprog	24
Krop, sanser og bevægelse	26
Natur, udeliv og science	28
Kultur, æstetik og fællesskab	31
Evalueringskultur	33

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget og Kommunalbestyrelsen har i 2024 vedtaget en ny børne- og ungepolitik. Politikken indeholder et fælles børne- og ungesyn og et værdisæt, som er retningsgivende for de voksne omkring børn og unge: Anerkendelse, indflydelse, positive forventninger og nysgerrighed.

På dagtilbudsområdet er "Vision, Mission og Fælles Pædagogisk grundlag" med til at omsætte den nye børne- og ungepolitik, og indeholder den fælles klangbund:

"Her kan børn skabe sig" skaber stof til eftertanke og lægger op til dialog.

"En barndom i bevægelse" er et centralt begreb i visionen, og rummer flere betydninger. For det første at barndommen ses som en enestående tid i ethvert menneskes liv og at barndommen har en særlig værdi i sig selv. For det andet at bevægelse både forstås fysisk, følelsesmæssigt og sanseligt.

I 2024 er der på dagtilbudsområdet igangsat "Fælles faglig retning" for at styrke arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer med deltagelsesmuligheder for alle børn.

Dagtilbuddet Vesterlunden

Vesterlunden er et dagtilbud bestående af syv børnehuse: Nordenvinden, Nordlyset, Skovlinden, Ryttergården, Kildebækken, Kernehuset og Wandallsgården. Børnehuse er beliggende i Nordre og Vestre bydel i Svendborg Kommune.

Seks af børnehuse rummer både vuggestue- og børnehavegrupper, mens Wandallsgården er et rent vuggestuetilbud. Skovlinden og Kernehuset har desuden ressourcepladser til børn, der er visiteret til ekstra støtte i deres hverdag.

I Vesterlunden arbejder vi med et fokus på børnenes perspektiver, og vi ser legen som det bærende element i børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Gennem legen skaber børn mening, relationer og forståelse af verden, og det er vores opgave som professionelle at skabe rammer, der giver plads til både børneinitieret og voksenunderstøttet leg. Vi er optagede af at tage afsæt i børnenes oplevelser, interesser og deltagelsesmuligheder og lade dette være styrende for den pædagogiske praksis.

Vi arbejder ud fra en fælles faglig retning i Svendborg Kommunes dagtilbud, som Vesterlunden lærer sig op ad: NEST, Neuroaffektiv pædagogik, Tryghedscirklen, Sprogklar, Sansemotorik og "Musik til Svend". Denne fælles retning danner et professionelt fundament for vores arbejde og understøtter implementeringen af Den styrkede pædagogiske læreplan på tværs af børnehuse, samtidig med at der er plads til lokale særkender og pædagogiske greb i de enkelte huse.

Flere af Vesterlundens børnehuse er placeret tæt på skov, grønne områder, strand og vand, hvilket giver gode muligheder for at inddrage naturen som lærings- og legerum.

Vores børn fortsætter årligt videre til forskellige skoler, som vi samarbejder med. I forhold til Forårs-SFO er vores to distriktsskoler Vestre Skole og Rantzausminde Skole. Vi har fokus på trygge overgange og et godt samarbejde mellem dagtilbud, skole og forældre omkring børnene i denne vigtige fase.

Hvert børnehus har en pædagogisk teamleder, som varetager den daglige ledelse og indgår i et fælles lederteam sammen med dagtilbudslederen for Vesterlunden. Samarbejdet i lederteamet sikrer sammenhæng, fælles retning og faglig udvikling på tværs af Vesterlunden.

Forældrebestyrelsen i Vesterlunden består af en forældrerepræsentant fra hvert børnehus og samarbejder med fokus på at skabe de bedste rammer for børnene. Bestyrelsen har fokus på budget, principper for arbejdet i Vesterlunden samt dialog med politikerne i Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget. Forældrebestyrelsen spiller samtidig en aktiv rolle i arbejdet med Den styrkede pædagogiske læreplan.

På vegne af Vesterlundens lederteam

Mette Hejesen, dagtilbudsleder.

Børnehuset Ryttergården

Ryttergården er et integreret børnehus i området Vesterlunden. Vi ligger lige op ad Sofielundskoven. Ryttergården er kendetegnet ved natur og udeliv. Det er vores DNA. Huset rummer 14 vuggestuebørn på en stue og 46 børnehavebørn, fordelt på to stuer. Vores ældste børnehavebørn, kalder vi busbørn. Vores mindste børnehavebørn er vores gårdbørn.

Busbørnene kører tre dage om ugen ud af huset. Mandag og tirsdag til vores lejrlads ved Elsehoved. Der ligger skønt midt skoven og ned til vandet. Onsdag kører de på tur i lokalområdet og oplever mange spændende ting. Vores anden børnehavegruppe er vores gårdbørn. Det er de mellemste og yngste børnehavebørn, der er hjemme på gården. De har bus dag om torsdagen, hvor de kører afsted. Ofte til Elsehoved. Vi har vores egen bus, kaldet "globussen".

Vi har en kæmpe legeplads, der ligger lige op ad skoven. Den indbyder til bevægelse dagen lang. Her kan man løbe, hoppe, kravle, gå, cykle, klatre, gyngesvinge, tumle og spille bold. Eller man kan trække sig tilbage og være stille. Der er plads til begge dele. Man kan snitte, save, hamre, konstruere, bygge og stimulere alle sanserne.

Vi har store sandområder med mulighed for leg med opsamlet regnvand, masser af overskyggede og fugtige områder med sten og træstubbe, hvor de kan finde biller, regnorme, salamandere og frøer.

Vi er et børnehus, der giver børn rig mulighed for at lære, udvikle sig og blive livsduelige. Vi er optaget af barneperspektivet, nærvær og frihed under ansvar.

Ryttergården er et hus, der insisterer på at børn mærker sig selv, udvikler sig og dannes i mødet med naturens elementer (luft, vand, jord og ild), årstidernes skiften og mangeartede naturoplevelser. Vi er en personalegruppe, der på hver deres måde brænder for naturen. Vi værdsætter værdien af udeliv, herunder barnets kropslige udvikling i samspil med naturen.

Vi er optaget af, at børn gennem tillid udviser ansvar, og børnene håndterer værktøj som knive, save og hammere. Børnene øver sig i at lave aftaler og holde dem. Vi giver plads til risikofyldt leg, hvor de prøver kræfter med træklatring, bål og vand. Vi er altid lige ved siden af og kan hjælpe med mestring, grænser mm.

Vi er optaget af at hjælpe alle ind i fællesskaber, ofte skal børnene blot have hjælp til at få øje på hinanden, andre gange hjælper vi med at oversætte hensigter eller nye handlemuligheder. Vi tilstræber at være i alle positioner i forhold til børnene. Foran barnet og igangsættende, ved siden af og med legende, eller bagved barnet som den støttende voksen. Vi arbejder altid ud fra den anerkendende tilgang.

I Ryttergården ser vi børnene som selvstændige og duelige individer, der skal lære at indgå i større og forskelligartede sammenhænge. Hvert enkelt barn, uanset alder og forudsætninger rummer værdifulde kompetencer og potentialer, som vi støtter, hjælper med at udvikle og bringer i spil i fællesskabet.

Ryttergårdens børn har lov til at være børn. Intet bliver forceret. Læringsmiljøer og aktiviteter er nøje udvalgt og tilrettelagt den enkelte børnegruppe.

Vi blev i 2023 certificeret "Grønne spire" børnehave. Det betyder, at vi forpligter os på at arbejde med natur- og udeliv gennem det forløb der hedder grønne spire gennem friluftsrådet. Vi laver både handleplaner og evalueringer på vores arbejde, der sendes til friluftsrådet, samtidig med vi deltager i særskilte kurser.

Vi er inspireret af pædagogikken fra NEST, der ligger vægt på inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn uanset deres forudsætninger føler sig velkomne og værdsatte. I Ryttergården betyder det, at vi skaber et miljø, hvor børn med forskellige behov og styrker kan lære sammen og af hinanden. Vi arbejder med strukturer, der sikrer, at alle børn får mulighed for at deltage i fællesskabet på deres egen præmisser.

Vi ser relationerne som afgørende i vores daglige arbejde og fokuserer på betydningen af relationer i arbejdet med fællesskabet og det enkelte barn. Pædagogerne spiller en central rolle som trygge baser, der både kan støtte barnet i at udforske omgivelserne og give dem omsorg, når de har brug for det.

Vi arbejder med at opbygge tillidsfulde relationer, hvor barnet og dets familie føler sig set, hørt og forstået, og hvor de voksne kan guide dem i deres følelsesmæssige udvikling. Vi benytter blandt andet naturen til at støtte følelsesmæssig ro og fordybelse og er inspireret af teorien bag "tryghedscirklen".

Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Som barn i Vesterlunden og i Svendborg Kommune møder alle børn voksne der arbejder ud fra Kommunens Børn og unge politik samt Dagtilbuddets Mission vision og pædagogisk arbejdsgrundlag.

Se hele Svendborg Kommunes børne- og ungepolitik:

<https://www.svendborg.dk/sites/default/files/PDF/boerne- og ungepolitik - faelles afsaet - faelles fremtid endelig.pdf>

Se Vores Mission, Vision og pædagogiske arbejdsgrundlag i kommunale og selvejende dagtilbud.

Heri er der uddrag fra publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold (Børne- og undervisningsministeriet 2018) om dannelse og børneperspektiv, leg, læring og børnefællesskaber:

[https://www.svendborg.dk/sites/default/files/PDF/vision_mission_og_faelles_paedagogisk_grundlag - okt 2020.pdf](https://www.svendborg.dk/sites/default/files/PDF/vision_mission_og_faelles_paedagogisk_grundlag_-_okt_2020.pdf)

Nedenstående uddrag er taget fra børne- og ungepolitikken og Mission, vision og pædagogisk arbejdsgrundlag og skrevet ind i dette afsnit.

Dannelse og børneperspektiv: *Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur.*

Det viser vi ved at møde børn respektfuldt, lyttende og inddragende i hverdagen på en anerkendende og omsorgsfuld måde. Vi har en tro på at alle børn gør det, så godt de kan. Børnene møder voksne der er nysgerrige og tager sig tid til at lytte og hjælpe.

Leg: *Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af hverdagen i dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, sprog, sociale kompetencer og selvværd.*

Legen styrker vi ved at skabe gode læringsmiljøer og struktur for legen, hvor barnet har mulighed for fordybelse og kreativitet i legen. De gode legemiljøer i dagtilbuddet er tydelige og fleksible. Vi møder børnene i øjenhøjde og positionerer os ved at være foran, ved siden af, eller bagved i legen med særligt fokus på balancen mellem børne- og vokseninitieret leg. Vi er aktiv deltagende i at skabe alsidige legemuligheder for børnene, som er med til at fremme barnets fantasi, kreativitet, virkelyst og nysgerrighed.

Læring: *Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at bliver udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.*

Børnene møder voksne der skaber pædagogiske læringsmiljøer som er inspirerende og hvor der er deltagelsesmuligheder for alle børn uanset udviklingsniveau. Vi møder børnene i øjenhøjde, er foran, ved siden af og bagved. Vi har positive forventninger til børnene og understøtter deres tro på egne evner. Det gør vi ved at skabe den tryghed og give den tid barnet har behov for i de pædagogiske læringsmiljøer, så de har mod til at udfordre sig selv og turde træde ind i nye øvebaner.

Børnefællesskaber: *Det er de pædagogiske medarbejdere og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til.*

Vi fremmer og skaber balance i børnefællesskabet ved at understøtte børnene i deres relationer til hinanden. Dette ved at støtte børnene i troen, evnen og oplevelsen af at være en del af et mindre og større fællesskab. Ved at sætte ord på følelser, hensigter og oplevelser i relationer børnene i

mellem. Vi skaber og deltager aktivt i leg og aktiviteter, der styrker barnets evne til at indgå i samspil med hinanden.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen:

I vuggestuegrupperne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- Tilknytning børn og voksne imellem, samt børn og børn imellem, da vi ved, at det er i de tætte relationer, barnet udvikler sig. Vi ved, at tryghed er en forudsætning for trivsel og udvikling. Derfor prioriterer vi tilknytningsarbejdet højt ved modtagelse af nye børn og i hele vores tilgang til barnet. Det betyder blandt andet, at vi har øje for at understøtte barnet med ord, kropssprog og mimik, når barnet bevæger sig væk fra den voksne for at udforske omverdenen. På den måde hjælpes barnet til en erfaring af, at det er trygt og udviklende at gå på opdagelse. Det indebærer også, at vi er barnets trygge havn, hvor det kan finde ro og lade nervesystemet op ved at sidde på skød, når barnet har behov for det eller ved at finde trøst og stabilitet i den voksnes rolige stemme og åndedrag.
- Forudsigelighed så der er en ramme om dagen og børnene ved, hvad der skal ske. Når barnet er tryk gennem en forudsigelig ramme og den tætte relation, kan det bevæge sig ud i verden og udforske denne. Det betyder at der er faste rutiner, som barnet genkender og kan bruge som en markør for, hvad der forventes af barnet. Det kan for eksempel være at madpakker deles ud på samme måde hver dag. Eller at der synges den samme sang til samling hver dag i en længere periode. Det er også at de voksne er anerkendende og varme i deres måde at møde barnet på i alle situationer. Børnene kan regne med en afstemt tilgang fra de voksne omsorgspersoner, hvor barnets initiativer ses og mødes.

- Bevægelse - vores vision er at give børnene mulighed for en barndom i bevægelse, hvor bevægelse har flere betydninger. Bevægelse er det at mærke og udtrykke følelsesmæssig bevægelse. Vi spejler barnets følelser, så de gøres kendte for barnet. Bevægelse er et udtryk for barnets udvikling. Vi har øje for og understøtter alle børns tegn på udvikling, fx når vi begejstres med barnet over at det nu selv mestrer noget nyt. Bevægelse er også at i vuggestuen kan barnet udfolde sig fysisk. Der er plads til at krybe, kravle, gå og løbe. Børn lærer gennem kroppen.
- Kommunikation da vuggestuebarnet er afhængig af at blive set, hørt og forstået og gennem spejling selv udvikle evnen til at kommunikere fra nonverbalt til verbalt. Vi sætter ord på for barnet. Vi leger med sprog, læser bøger, rimer, synger, bruger tegn. Gennem hele dagen skabes små læringsfællesskaber, hvor der er ro til sproglig opmærksomhed. Det er ved måltiderne, hvor vi fx sidder i mindre grupper, så pædagogen kan være i dialog med en mindre gruppe børn og skabe dialog børnene imellem. Vi opfanger selv barnets mindste udtryk og responderer på disse, så alle børn oplever at kunne påvirke sin verden.

Ovenstående punkter tænkes ind i såvel planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er alsidige og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger for i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hvert enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Børnehaven:

I børnehavegrupperne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- Du og jeg sammen om noget. Det er, når barnet er sammen med en eller flere andre om et fælles tredje, at fordybelse kan ske og læring finde sted. Det er både i barn-barn fællesskaber og i voksen-børn fællesskaber. Vi inviterer til at børnene tager initiativ og har indflydelse på leg og aktivitet.
- Forudsigelighed og spontanitet, så der er en ramme om dagen, som barnet kan finde tryk i, men samtidig plads til det, der opstår, når børn og voksne er sammen og spontane idéer får liv. Vi er inspirerede af Nest – fællesskabende pædagogik, hvor vi benytter visuelle støttesystemer af forskellig art til at vise, hvad børnene kan forvente og hvad der forventes af dem. Det kan fx være billeder på spisepladser, dagstavle, tydelige legezoner.
- Bevægelse - vores vision er at give børnene mulighed for en barndom i bevægelse, hvor bevægelse har flere betydninger. Bevægelse er det at mærke og udtrykke følelsesmæssig bevægelse. Vi spejler barnets følelser, så de gøres kendte for barnet. Bevægelse er et

udtryk for barnets udvikling. Vi har øje for og understøtter alle børns tegn på udvikling, fx når vi begejstres med barnet over at det nu selv mestrer noget nyt. Bevægelse er også at barnet kan udfolde sig fysisk. Der er plads til at gå og løbe, danse og springe, liste og hvile. Børn lærer gennem kroppen.

- Kommunikation, da børnehavebarnet fortsat er i gang med at forstå og blive forstået gennem nonverbal og verbal kommunikation. Gennem sproget udtrykker barnet sin mening og kan derved præge leg og aktiviteter. Vi arbejder i nogle børnehuse med Sprogklar og med Dialogisk læsning og i alle huse læses bøger, leges med rim og ræmser, synges, vrøvles, samtales.

Ovenstående punkter tænkes ind i en vekselvirkning mellem planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse.

I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er alsidige og mangfoldige og målrettet det enkelte barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hvert enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I den nye børne- og ungepolitik fra Svendborg Kommune er der en forventning til samarbejdet med forældrene der lyder således:

Værdierne afspejler sig også i mødet med forældrene og med familierne i sin helhed. På samme

måde håber vi på, at forældrene, og det øvrige netværk omkring børn og unge, vil tage værdierne til sig i mødet med både egne og andres børn.

Vores udgangspunkt er, at forældre har ansvaret for deres egne børn samtidig med, at vi møder dem med positive forventninger om, at de også tager medansvar for de fællesskaber, som børn og unge er en del af. Vi anerkender til fulde forældrene og det nære netværk som de primære omsorgspersoner i børns og unges liv. Derfor inddrager vi dem i de beslutninger om børn og unge, hvor dagtilbud, skoler og Svendborg Kommune spiller en rolle.

De fire værdier i Svendborg Kommunes børne- og ungepolitik er:

- Anerkendelse
- Indflydelse
- Positive forventninger
- Nysgerrighed.

Vesterlundens forældrebestyrelse har gennem årene arbejdet dels med principper for overgange i børns liv og dels med princip for samarbejde med forældre om børns læring:

Forældrebestyrelsen opfordrer til, at forældre og personale løbende deler viden og erfaringer om barnets trivsel, udvikling og læring – og har et fælles ansvar i forhold til at invitere hinanden til at inspirere og samarbejde på forskellige måder.

Forældrebestyrelsen ønsker at bakke op om, at alle føler sig velkomne og som en del af fællesskabet. Vi ved, at det har betydning, hvordan vi forældre taler og handler, og vi har et stort ansvar i, at den gode kommunikation starter ved os.

Vi opfordrer derfor til, at alle forældre er opmærksomme på at invitere børn og voksne ind i fællesskabet. Dette kan f.eks. gøres ved at:

- Forældre byder nye forældre og børn velkomne ved at hilse på og præsenterer sig.
- Altid tale pænt om andre børn og forældre, og forsøge at nuancere/forstå andre og tale med barnet hjemme om dette.
- Forældre støtter op om, at børnene leger bredt og med mange forskellige, f.eks. ved at invitere forskellige børn med hjem på legeaftaler.
- Forældre viser en naturlig interesse for børnenes legerelationer og venner. Det har betydning, at vi ved, hvem børnene leger med og at vi kan børns og forældres navne.
- Forældre kan deltage i fælles arrangementer, og følge med i informationer og billeder via AULA. Der er nyhedsbreve omkring årets gang og særlige tematiserede aktiviteter.

Den daglige kontakt har en stor værdi i hverdagen, hvor personalet møder forældrene som en ressource, og opbygger en tillidsfuld relation. I den daglige kontakt er der små hverdagsfortællinger, og der gives vejledning i alt fra madpakkeindhold til grænsesætning.

Opstår der tvivl, eller er der brug for afklaring af behov og forventninger, planlægges en struktureret vækstsamtale, som beskrevet nedenfor.

Der er også mulighed for indflydelse og inddragelse via forældrebestyrelsesarbejdet, hvor forældre har direkte adgang til politikker, principper og værdier i institutionen.

Vuggestuen:

Der er stor opmærksomhed på overgangen mellem vuggestue og børnehave. Nogle gange vil der være overlevering mellem personalet i børnehuset. Andre gange vil forældre blive inviteret til at deltage i overleveringsmødet.

Børnehaven:

For de børn, der er i FOKUS, er der flere forældresamtaler. (Se afsnit vedr. Børn i udsatte positioner).

Overgange:

Der skal foregå overlevering mellem vuggestue og børnehave senest 1 måned før barnet fylder 3 år. Dette overleveringsmøde kan forældrene også deltage i.

Der skal foregå overlevering mellem børnehave og skole for børn i FOKUS eller udsat position senest 1 måned før start i forårs-SFO.

For at sikre kvalitative samtaler, tager vi udgangspunkt i Vækstmodellen.

En dagsorden på mødet med forældrene kan se således ud:

- Hvordan tænker I det går, hvad går godt?
- Beskriv barnets generelle trivsel.
- Hvad er barnet god til? Hvor er barnet udfordret?
- I dialogen afsøges muligheder for handling. Der kan inddrages eksterne samarbejdspartnere til den videre proces.
- Indgå aftaler for indsats og handling.
- Evaluer samtalen med forældrene, det bedste ved samtalen.

I Vesterlunden arbejdes der ud fra et perspektiv der handler om forældrenes ressourcer og kompetencer. Personalet møder forældrene med nysgerrighed igennem en åben, gensidig og anerkendende dialog, for at sikre tryghed og tillid i relationen til forældrene.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere. Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet, får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistriksel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling.
- Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med.
- Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.
- Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe.
- Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

Strukturen for Vesterlundens ældste børn ser forskelligt ud. I nogle huse er der mange kommende forårsSFO børn og derfor kan man være sammen på en stue, andre huse har en anden struktur.

Her vil der bruges dage, hvor børnene mødes på tværs af stuerne.

Som område inspirerer vi hinanden til hvordan vi kan udvikle og forny vores måder at arbejde med kommende forårsSFO børn på.

Den 1. april, sender vi en gruppe børn i forårsSFO. Vi begynder derefter at have fokus på gruppen af kommende forårsSFO børn. For at styrke overgangen fra børnehaven til forårsSFO begynder vi at skabe nye læringsfælles-skaber for vores kommende forårsSFO børn.

Med udgangspunkt i at børn udvikler sig i forskelligt og har brug for differentierede læringsmiljøer planlægger vi dage for kommende forårsSFO børn hvor vi tilgodeser udvikling og behov.

Vi har fokus på leg. Legen betyder rigtig meget i børnenes udvikling. De lader sig inspirere, lærer at forhandle, at sige pyt og mærke fællesskabet og glæden ved at være sammen med sine kammerater. Legen er med til at skabe sunde fællesskaber.

Børnene har glæde af at være sammen med jævnaldrende, men også med yngre børn, hvor de som de ældste kan vise vej og udvikle mestring. Har vi børn, som har brug for særlige strukturer, hvor de er i mindre grupper, justerer vi og lader nogle børn få ekstra tid med yngre børn. Vi ser at børn vokser af at kunne mestre. Ved at kunne mestre giver det mod og nysgerrighed til at prøve nyt.

Vi styrker børnene i deres nysgerrighed – vi præsenterer dem for nye lege, og vi øger børnenes lyst til at prøve nyt, når vi leger med ord, bogstaver og præsenterer børnene for kreative udtryksformer og temaer.

Vi har fokus på det sproglige, vi øver børnene i at kunne fortælle, lytte og kunne begå sig med de andre børn sprogligt i legen.

Vi styrker børnene i at kunne udtrykke og udsætte egne behov. Når vi f.eks. holder samling, øger vi børnenes opmærksomhed på hinanden. Vi har mulighed for at læse bøger, vi synger og øver os i at kunne modtage kollektive beskeder. I f.eks. samlinger, overgange, lege og aktiviteter har vi en øget opmærksomhed på hvordan vi styrke børnenes kommunikative strategier. Hvordan løser de

små opgaver med hinanden? Og vi støtter dem sprogligt, hvis der f.eks. skal løses uenigheder og forhandlinger.

Vi har en opmærksomhed på at lave aktiviteter og læringsmiljøer, hvor vi øver børnene i at mestre deres impulser. I turtagning, rollelege, spil og regellege øver de og vi hjælper dem på vej.

Vi har sammen med forældrene fokus på at støtte det enkelte barn, så barnet på bedste måde kan bevæge sig fra børnehave til forårsSFO. Sammen har vi fokus på hvordan vi støtter barnet i at kunne mestre flere ting. Fokus på selvhjulpenhed er vigtig, og små justeringer som at kunne bære sin egen madpakke og hjælpe sin sidekammerat øger selvværd og selvtillid.

Når vi sender personale med i forårsSFO, bliver vi som personale mere klar og nysgerrige på hvad vi kan justere og have fokus på. Hvordan styrker vi vores børn i at øve legen med forskellige børn og hjælper dem på vej i det som kan være svært. Og vi øver selvstændighed og kommunikation. Vi har mulighed for at mødes på tværs af børnehuse. Det giver børnene mulighed for at kunne møde nye kommende kammerater.

Afslutningen på børnenes børnehaveliv er vigtig. Vi tilrettelægger og planlægger en særlig afsked for børnene og deres forældre. Børnene får et særligt diplom/bevis på at de har været en del af vores børnehave og er klar til nye venner og nye udfordringer. Den særlige dag kan også være en dag hvor børnene har øvet en sang, cirkus eller lign som der optrædes med.

Eksempler på, hvad gruppen har lavet af aktiviteter:

- I dag er vi på værkstedet – vi har taget vores kasse med store træbogstaver med. Nogle børn kender bogstaverne, vi hjælper hinanden med at finde de bogstaver der er i børnenes navne. Børnene maler deres eget forbogstav
- Vi eksperimenterer med farver og materialer. - Vi giver børnene mulighed for at vise og fortælle hvad de er optaget af og vi kan sammen planlægge nogle spændende forløbe, hvor det er børnene som viser vejen.
- De kommende forårsSFO børn er meget optaget af vilde dyr - Vi laver et tema omkring vilde dyr – vi skal sammen finde alle de vilde dyr. Vi eksperimenterer med materialer så vi selv kan fremstille vilde dyr. Vi øver os i fordybelsen og vedholdenhed.
- Vi tilrettelægger temaer, hvor børnene er med til at inspirerer og fortælle hvad de syntes er spændende.
- Vi har sørøvertema, hvor vi laver hele vores legeplads om til sørøverskibe. Vi bruger vores kreativitet og laver skattekister. Legen er som udgangspunkt det vigtigste og børnene slutter temaet af skattejagt og besøg ved åen, hvor der findes guld.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Vesterlunden arbejder vi med inddragelsen af lokalmiljøet på mange forskellige måder og det kan være forskelligt fra børnehus til børnehus. Fælles for alle børnehuse i Vesterlunden er, at vi ligger i skønne naturomgivelser, hvor vi har både skoven, stranden og havet tæt på. Nærmiljøet ses som en naturlig og vigtig udvidelse af vores pædagogiske læringsmiljøer, som vi gør brug af i planlægningen af ture, aktiviteter og spontane tiltag.

Eksempler på udvidelse af læringsmiljøet med besøg i lokalsamfundet;

- Det lokale bibliotek på flere forskellige måder. Nogle børnehuse har børnebibliotek i børnehuset. Andre låner bøger hjem til børnehuset. Vi bruger også deres kulturtilbud i form af teater, højtlesning og musik.
- Lokale museer som f.eks. Naturama.
- Genbrugsstationen samt vand og affaldsstationen.
- Det lokale idrætscenter, hvor vi springer i skumgrave, klatre på klatrevægge og bliver motorisk udfordret.
- Svømmehallen.
- Vi besøger naturdestinationer og inddrager både skov og strand i vores hverdag.
- Til jul laver vi aftaler med den lokale kirke om krybbespil og gudstjeneste.
- Vi er en del af projekt SVEND, hvor musikskolen besøger vores børnehuse og bringer musikken i spil.
- Vi har mulighed for at lave aftaler med UCL, hvor de studerende kommer ud og laver aktiviteter med grupper af børn.
- Vi har samarbejde med den lokale FGU-skole, hvor enten vi eller de kommer på besøg og laver aktiviteter.

Oplevelser og erfaringer i lokalsamfundet er med til at danne barnet og deres aktive deltagelse bidrager til en dybere læring, der forankres i dem. Det giver dem nogle værdifulde erfaringer i forhold

til natur, idræt, kunst og kultur som de ellers ikke ville have fået hjemme i børnehuse. De får udvidet deres horisont og det skaber gode minder, at tale om både hjemme i hjemmene, men også sammen i børnehuset.

Fortællinger om steder, fortællinger om andre og fortællinger om os selv bringes sammen og er medskabere af en fælles kultur. Børnene er medskabere af fortællingerne og danner erfaringer med nye steder. Det skaber sammenhæng i oplevelser og i en fælles kultur.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Vesterlunden er vi optaget af at inddrage børnenes perspektiver og oplevelser af deres hverdagsliv i børnehuse. Dette ift. at forstå og kvalificere de fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljøer, som vi stiller til rådighed inde som ude. Det betyder, at børnene er med til at vurdere læringsmiljøet, hvor vi ex. spørger dem, hvad og hvor de kan lide at lege, og hvad de kunne ønske sig, el. de kan tage billeder af deres gode legemiljøer inde og ude.

Læringsmiljøer er dynamiske, idet læringsmiljøerne organiseres og tilpasses med basis i det enkelte barns/børnegruppens behov og oplevelser.

Det prioriteres at have mange forskelligartede lege- og læringsmiljøer, så børnene har alsidige og mangfoldige muligheder for at realisere deres individuelle interesser og deres individuelle læringspotentialer i fællesskab med andre.

I de fysiske læringsmiljøer i børnehøjde inde som ude tilstræbes der:

- At indretning og udsmykning signalerer rummets særlige funktion, så anvendelsesmuligheder bliver tydelige for barnet.
- At indretning inviterer til leg, literacy med at læse og skrive aktiviteter, science og eksperimenter, male- og tegneaktiviteter, motorisk og kropslig udfoldelse.

- At indretning inviterer til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter, så barnet får mulighed for både stille og vilde lege.
- At indretning inviterer til ro og afgrænsning, og gangzoner indtænkes, så barnet får mulighed for ro til fordybelse i legens indhold og i det sociale samvær omkring legen.
- At indretningen inviterer til selvhjulpethed, så barnet får mulighed for øvebane heri.
- At der er tilgængelige materialer, så barnet inspireres og selv kan gå i gang med aktiviteter og leg.
- At der er systematik og orden, så læringsmiljøer er overskuelige.

Ift. indeklimaet tilstræbes der:

- At der er et passende støjniveau, herunder bevidsthed om, hvad der er "legelarm" og støj, så støjniveau sker i et leje tilpasset aktiviteten og hensyntagen til det omgivende børnemiljø.
- At der er højt hygiejneniveau bl.a. med hyppige håndvask, så smitte mindskes.
- At der er gode lysforhold bl.a. lysindfald i alle rum, justering af lys ift. stemning, aktivitet m.m.
- At lugtskener mindskes via udluftning.

I det psykiske læringsmiljø i børnehøjde tilstræbes der:

- At Svendborg kommunes fælles børnesyn - anerkendelse, -indflydelse, -positive forventninger og nysgerrighed afspejles i omgangstonen og samværsformer i alle børnehusene. Dette kommer bl.a. til udtryk i måden vi taler til og med hinanden, i måden vi er sammen på og tager hensyn til hinanden og i måden vi løser konflikter.
- At varme og empatiske relationer afspejler sig i samspillet børn og voksne imellem, hvilket bl.a. kan komme til udtryk i en afleveringsstunder, hvor barnet er ked af det. Her anerkender den voksne barnets savn med beroligende stemme, trøst og sætter ord på evt. savn og afsked til forældrene.
- At sunde, stærke og venskabelige relationer ses børnene imellem, hvilke bl.a. kan komme til udtryk ved "du og jeg, sammen om noget", hvor barnet er og leger sammen med en eller flere om et fælles tredje.

I det æstetiske læringsmiljø i børnehøjde tilstræbes der:

- At indretning er inspirerende, sanselig og udfordrende.
- At indretning inviterer til og giver gode muligheder for samvær, leg og mangfoldige former for skabende virksomhed.
- At indretning er med dæmpede farvevalg på vægge og gulv, så de mange synsstimuli dæmpes.
- At børnenes kreationer værdsættes og der kæres om ophæng heraf.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder.

Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

Når nye børn starter i Ryttergården får barnet en kontaktvoksen, der er den voksne, der tager sig særligt af barnet og som er den, der i starten er meget omkring det nye barn. Det kan være forskelligt fra barn til barn, hvor længe denne opstartsfasen er. Det er vigtigt for os, at barnet føler der er en sikker base, hvor det kan vende tilbage til når der er brug for det og hvor det finder den afgørende tryghed i starten. Det er også kontaktpædagogen, der i starten har størstedelen af kommunikationen med familien og som får overleveret særlige behov, interesser eller andet. Når det mærkes, at barnet er mere tryk og klar til flere udfordringer, er det også kontaktpædagogen, der hjælper og støtter barnet ud i nye relationer både til de andre børn og voksne.

Vi siger altid godmorgen til alle vores børn, så de får følelsen af at være en vigtig del af fællesskabet og at vi ser dem. Det samme når de tager hjem igen. Vi siger altid farvel og tak for i dag. I Ryttergården arbejder vi meget ud fra det enkelte barns behov og har fokus på at møde dem, der hvor de er. Både i deres følelser og i deres udvikling. Det er vigtigt for os, at det enkelte barn føler sig hørt og set af anerkendende og forstående voksne.

Vi møder alle børn med stort nærvær og interesse og skaber et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor alle børn har mulighed for at udfolde sig og udvikle sig på mange forskellige måder. Vi er meget opmærksomme på alle børns trivsel og opmuntre og styrker dem i deres interesser, initiativer og puster til deres fantasi. Vi giver plads til barnets følelsesmæssige udvikling, ved at spejle deres følelser og ved at rumme og møde alle følelser som vigtige og rigtige. F.eks. ved en aflevering, når et barn er ked af det og savner, ved konflikter børnene imellem, når et barn er vred eller utryk, eller når leg og samspil giver glæde og begejstring. Vi leger meget med børnene og sætter mange forskellige lege og aktiviteter i gang, som viser børnene mangfoldige muligheder for leg, eksperimenterne og læring - både inde og ude. Vi går foran i legen med glæde, engagement og nysgerrighed, vi lytter til børnenes initiativer og udvikler legen i fællesskab. Andre gange er vi lige på siden af legen, klar til at hjælpe. Vi kan også sagtens være bagved, hvor legen er mere fri og børneinitieret.

Vi skaber meningsfulde læringsmiljøer, hvor vi følger børnenes spor. Vi er foran, ved siden af og bagved legene og inviterer barnet ind i gruppen. Vi hjælper med at give det enkelte barn plads i gruppen på en anerkendende og respektfuld måde, der skaber tryghed. Vi er meget opmærksomme på børnenes relationer til hinanden. Vi ser nye spirende venskaber og giver plads til venskaber og legerelationer kan udvikle sig. Vi hjælper børnene med at drage omsorg for hinanden, så de føler sig værdifulde og som en del af fællesskabet.

Der er mange arenaer, hvor vi ser hverdagsrutinerne som læringsrum. Vi støtter og guider dem til at kunne selv. Til at mestre. Det kan være ved toiletbesøg, håndvask, tage tøj af og på, åbne madpakker for at nævne et par stykker.

I hele Ryttergården har vi en "det er jeg sikker på du kan, jeg tror på dig, vi kan øve os sammen kultur. Vi skaber rammerne for, at børn kan øve sig sammen og mestre. Vi arbejder i hele huset med at få øje på forskellighed som ressource, være nysgerrige med børnene og med til at skabe livsduelighed. Vi opmuntrer og tror på deres evner. Vi udviser glæde og engagement og er gode rollemodeller for børnene.

Børnehaven:

Når nye børn starter i Ryttergården får barnet en kontaktvoksen, der er den voksne, der tager sig særligt af barnet og som er den, der i starten er meget omkring det nye barn. Det kan være forskelligt fra barn til barn, hvor længe denne opstartsfasen er. Det er vigtigt for os, at barnet føler der er en sikker base, hvor det kan vende tilbage til når der er brug for det og hvor det finder den afgørende tryghed i starten. Det er også kontaktpædagogen, der i starten har størstedelen af kommunikationen med familien og som får overleveret særlige behov, interesser eller andet. Når det mærkes, at barnet er mere tryk og klar til flere udfordringer, er det også kontaktpædagogen, der hjælper og støtter barnet ud i nye relationer både til de andre børn og voksne.

Vi siger altid godmorgen til alle vores børn, så de får følelsen af at være en vigtig del af fællesskabet og at vi ser dem. Det samme når de tager hjem igen. Vi siger altid farvel og tak for i dag. I Ryttergården arbejder vi meget ud fra det enkelte barns behov og har fokus på at møde dem, der hvor de er. Både i deres følelser og i deres udvikling. Det er vigtigt for os, at det enkelte barn føler sig hørt og set af anerkendende og forstående voksne.

Vi møder alle børn med stort nærvær og interesse og skaber et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor alle børn har mulighed for at udfolde sig og udvikle sig på mange forskellige måder. Vi er meget opmærksomme på alle børns trivsel og opmuntre og styrker dem i deres interesser og initiativer. Vi giver plads til barnets følelsesmæssige udvikling, ved at spejle deres følelser og ved at rumme og møde alle følelser som vigtige og rigtige. F.eks. ved en aflevering, når et barn er ked af det og savner, ved konflikter børnene imellem, når et barn er vred eller utryk, eller når leg og samspil giver glæde og begejstring. Vi leger meget med børnene og sætter mange forskellige lege og aktiviteter i gang, som viser børnene mangfoldige muligheder for leg, eksperimenterne og læring - både inde og ude. Vi går foran i legen med glæde, engagement og nysgerrighed, vi lytter til børnenes initiativer og udvikler legen i fællesskab. Andre gange er vi lige på siden af legen, klar til at hjælpe. Vi kan også sagtens være bagved, hvor legen er mere fri og børneinitieret.

Vi skaber meningsfulde læringsmiljøer, hvor vi følger børnenes spor. Vi er foran, ved siden af og bagved legene og inviterer barnet ind i gruppen. Vi hjælper med at give det enkelte barn plads i gruppen på en anerkendende og respektfuld måde, der skaber tryghed. Vi er meget opmærksomme på børnenes relationer til hinanden. Vi hjælper børnene med at drage omsorg for hinanden, så de føler sig værdifulde og som en del af fællesskabet.

Der er mange arenaer, hvor vi ser hverdagsrutinerne som læringsrum. Vi støtter og guider dem til at kunne selv. Til at mestre. Det kan være ved toiletbesøg, håndvask, tage tøj af og på, åbne madpakker for at nævne et par stykker.

I hele Ryttergården har vi en "det er jeg sikker på du kan, jeg tror på dig, vi kan øve os sammen" kultur. Vi skaber rammerne for, at børn kan øve sig sammen og mestre.

Vi arbejder i hele huset med at få øje på forskellighed som ressource, være nysgerrige med børnene og med til at skabe livsduelighed. Vi opmuntrer og tror på deres evner. Vi udviser glæde og engagement og er gode rollemodeller for børnene.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en resource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

I vuggestuen giver vi børnene plads i små grupper til at få øje på hinanden. Vi har gåture i små grupper, legeværksteder og spisegrupper. Der alle bidrager til at de får øje på hinanden. Vi giver taletid til hvert enkelt barn og møder barnet med forståelse, empati og positivitet. Vi italesætter børnenes forskellighed.

Vi arbejder målrettet med det relationelle, både mellem barn og voksen, men også børnene imellem. Vi gør os stor umage med at skabe gode og tætte relationer til alle børn, samt med at være gode rollemodeller i forhold til den måde vi omgås og taler til hinanden på. Vi arbejder meget i børnehøjde, forstået på den måde, at vi er blandt børnene på gulvet og altid fordeler os, så alle børn er i nærheden af en voksen. Det gør, at vi altid kan støtte alle børn i deres samspil med hinanden.

Det lille barn i vuggestuen er ved at lære hvordan man kommunikerer og interagerer med andre mennesker og er derfor meget afhængig af støtte og guidning fra trygge og omsorgsfulde voksne, der viser vejen. Det er altid os pædagoger der organiserer os, så det sociale og det anerkendende bliver det centrale og bærende i vores støtte og guidning. Det skulle gerne udmønte sig i, at børnene kan se, få øje på og bruge hinanden. Det er en stor del af hverdagen for børn i vuggestuen at lære/øve sig på at udtrykke sig overfor andre, at interagere i samspil med andre, samt forsøge

at forstå andre mennesker og deres hensigter. I den proces er vi voksne som gode rollemodeller helt afgørende. Vi er derfor meget opmærksomme på at lytte til børnene, at være i dialog med børnene, at give børnene god tid til at formulere og forklare sig og er meget tålmodige i forhold til at forsøge at forstå børnene.

Dagen i vuggestuen veksler mellem voksenstyrede aktiviteter, måltider, lege ude og inde, læsning, sang og bevægelse, tegne og male og den mere frie leg, hvor vi voksne leger med på børnenes initiativer og følger deres interesser og veje. Vi er bevidste om at sætte børnene sammen i forskellige grupper – faste spisegrupper og turgrupper. Grupper, der er aldersopdelte til aktiviteter. Vi er også meget opmærksomme på at styrke de gode relationer, der opstår mellem børnene i f.eks. deres lege.

Børnehaven:

I Ryttergården er vi meget bevidste på alle børn; hvem leger med hvem, er relationen nær eller sporadisk, er der flere relationer der kan komme i spil og kan vi hjælpe på udviklingen af bestemte relationer. De fleste af vores børn har stærke, trygge og nære relationer og venskaber på tværs af grupper, alder og køn. Dem passer vi på og giver plads, samtidig med vi har en opmærksomhed på at skabe læringsmiljøer hvor det enkelte barn har mulighed for at se udover de nærmeste og tryggeste venskaber. Vi tilrettelægger aktiviteter med fokus på børnenes relations dannelse til hinanden. Gennem varierede læringsmiljøer, inde som ude, arbejder vi med at skabe rum for udvikling af forskellige deltagelsesmuligheder og i handlemuligheder. Vi sørger for, at alle får en stemme i de sociale, relationelle og legemæssige forhandlinger, som hele tiden foregår. Vi gør opmærksomme på de forskelligheder de hver især rummer og bringer dem i spil som en ressource.

Vi møder alle børn med en positiv forventning, fordi vi ved det fremmer børnenes gå på mod og deres positive forventninger til omverdenen.

Vi arbejder med børnedemokrati, hvor børnene har mulighed for medbestemmelse i aktiviteter og lege. Det skaber en følelse af medindflydelse på hverdagen.

Vi er meget opmærksomme på at hjælpe børnene med at hjælpe hinanden. Hvordan er man en god ven og hvordan hjælper man hinanden i situationer. Når der opstår uenigheder i børnegruppen, hjælper pædagogen børnene med, hvordan situationen kan løses. Vi italesætter hensigter, lytter til hinanden og er opmærksom på hvordan det er oplevet fra begge parter. Vi oversætter handlinger og guider videre. Vi støtter og hjælper med redskaber til konfliktløsning.

Vi oplever generelt et hus, hvor man er meget omsorgsfulde overfor hinanden. Selvfølgelig kan man blive uenige, men børnene er gode til at tage imod handlemuligheder og der er stor omsorgsfuldhed blandt hinanden i grupperne. De er gode til at hjælpe hinanden og henter altid hjælp ved en voksen, hvis en ven er i nød.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Vuggestuen:

Børns sprog og kommunikation læres i de nære relationer med andre. Vi sætter ord på følelser og vi sætter ord på hverdagen.

I vuggestuen har vi stor fokus på sprog og kommunikation og bruger meget tid på at lytte til, forstå og snakke med alle børn. Sammen laver vi sproglige aktiviteter, sætter ord på verden og synger sange. Vi kører en fast periode med de samme sange, for at skabe genkendelighed.

Ved de tre måltider vi har i løbet af dagen, hyggesnakker vi ved bordene og der bliver ofte læst bøger efter måltidet. Vi er meget opmærksomme på at skabe rum og tid til de selv kan fortælle.

Vi har en anerkendende tilgang til børnene. Vi er nærværende voksne med øjenkontakt og stort set altid på gulvet sammen med børnene. Vi lytter til børnene og er opmærksomme på at kommunikation og sprog ikke kun er det talte. Der ligger masser af vigtig kommunikation i både kropssprog og mimik også. Det afhænger helt af barnet, dets alder og udvikling.

Vi prioriterer god tid i både skiftesituationer og ved puttetid, hvor det giver den voksne og barnet mulighed for en mere nær relation, hvor der kan snakkes om og sættes ord på hverdagen. Vi er optaget af barnets stemme.

Børnehaven:

I børnehaven er vi gode til at spille forskellige brætspil, synge, tale og læse med børnene. Under f.eks. samlinger er vi meget opmærksomme på, at lade børnene komme til orde. Både når vi er i igangværende aktiviteter, men de kan også få lov at fortælle deres spontane historier. Vi spiser i mindre grupper, hvor vi bruger tid på at tale sammen, vi læser historier og taler om, hvad de gerne vil lege efter madpakker.

Vi er optaget af at lytte til det enkeltes barns interesser, bruger åbne spørgsmål og giver det enkelte barn rig mulighed for at svare. Vi har tålmodighed og ved, at nogen børn har brug for længere tid til at svare. Vi svarer ikke for dem, men finder det vigtigt, at de øver sig i at udtrykke sig. Vi hjælper barnet med at sætte ord på det, som kan være svært. Hvis barnet ikke kender ordet, prøver vi at relatere til noget de kender. I stedet for at rette eventuelle sprogfejl, gentager vi i stedet barnet sætning, men rigtigt formuleret og udtalt.

Vi taler med børnene og øver os i at aflæse ansigtsudtryk og kropssprog. Nogle børn kan have for vane at skabe en særlig stemning blot ved mimik, uden at være opmærksomme på det. Her sætter vi ord på, taler om hvad det gør ved os og de andre børn. Vi hjælper med alternative handlemuligheder.

Vi arbejder med at guide børnene til, at håndtere konflikter ved at sætte ord på, frem for at skrike, slå etc.

Vi prioriterer legen højt, børneinitieret som voksenstyret. Det er i høj grad her børnene kommunikerer både verbalt og nonverbalt. I legen opstår grobund for meget sprogligt. Samtale, forhandlinger og imitation. Vi tilstræber os, ikke at afbryde en god leg. Vi vil gerne de har rum og tid til fordybelse. Det tager tid at udvikle en god leg.

Ved behov laver vi en sprogvurdering, der kan hjælpe os med det videre sprogarbejde. Vores børn har fri adgang til bøger, skriveredskaber, papir og tegninger. Vi laver dagligt dialogisk læsning og deler os ofte i mindre grupper. Vi understøtter sproget gennem samtaler i forbindelse med aktiviteter, lege og rutiner.

Eksempler på aktiviteter, hvor vi sætter ord på hverdagen sammen med børnene kunne være: en tur på biblioteket, en tur med vores egen bus, når vi samler dyrespor i skoven, vi klatre i træer, laver bålaktiviteter.

Vi tilstræber altid at forstå barnet, vi sætter ord på handlinger, samt skaber rum for samtale og dialog.

I løbet af dagen inddeles børnene ofte i mindre grupper. Det giver os mulighed for at komme endnu tættere på det enkelte barn og gruppen.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vuggestuen:

Vuggestuebarnet oplever og opdager verden gennem sine sanser og sin krop. Vi støtter og opfordre børnene til at bruge deres krop både inde og ude. Vi lader dem så vidt muligt gøre alt det de kan selv, nogle gange med en støttende hånd på ryggen, så de mærker vi er der for dem. Andre gange klarer de det selv. De kravler selv op på puslebordet, tager selv stigen til krybben, åbner madkasser selv og i det hele taget er vi meget optaget af selvhjulpenhed. I vuggestuen tilrettelægges hverdagen, så der både er aktiviteter der giver mulighed for meget bevægelse og høj arousal. Og aktiviteter, hvor børnene er i ro og lav arousal.

Vi er opmærksomme på stimulering af alle sanser. Den taktile sans stimuleres gennem fysisk kontakt når børnene f.eks. sidder på skødet eller tæt på en voksen. Når vi f.eks. lægger en hånd på ryggen og skaber tryghed. Eller når barnet sidder tæt på en voksen og lytter til en historie. Når de sidder på den voksnes arm, bliver trøstet eller skiftet. Ligesom den stimuleres når vi kilder, tumler, aer og masserer. Vi arbejder bevidst med forskellige materialer som vand, sand, sæbebobler, sand, mudder, modellervoks og mad og mange måneder om året går de på bare tæer, både inde

og ude. Det giver dem en oplevelse af at mærke og fornemme kulde og varme. På legepladsen har vi forskellige underlag, fliser, græs, små bakker, hvor de kan kravle, sanse og lege. De har fri adgang til løbecykler, der støtter deres balance. De gynger og rucher både siddende og liggende. På legepladsen har vi plantekasser som børnene hvert år er med til at plante til. Det betyder at de naturligt bliver inspireret til at føle, smagte og dufte til bl.a. Krydderurterne. I puderummet tumler de, triller og øver på kolbøtter.

Vi går meget på tur til skoven, eller stien ved toget og veststien. Her klatre, balancere, løber, hopper de og øver sig på at gå på trapper. Op og ned igen og igen.

Vi laver dagligt sanglege med tilhørende fagter og lyde.

Vi arbejder på mange forskelligartede aktiviteter, da vi ved ikke alle børn er ens. For nogen falder det helt naturligt at bruge deres krop, andre bliver hjulpet lidt på vej. Vi vil gerne gå foran og inspirere børnene til at være kropslige på alle tænkelige måder. Det gør vi fordi, vi tror på at det pædagogiske personale kan være med til at øge børnenes kropsbevidsthed og erfaringer med at bruge kroppen, så det forekommer dem naturligt at bevæge sig og sanse.

Børnehaven:

Vores uderum giver rigtig gode muligheder for kropslige udfoldelser, som alle både børn og voksne bruger hver dag. Vores legeplads er indrettet som en naturlig gammel have med naturlige bakker, sandområder og vores egen lille skov, som vi kalder lunden. Vi har masser af klatretræer, hvor børnene får lov at prøve grænser af. Derudover har vi gode cykelstier, hvor løbecyklarne flittigt bliver brugt. Der er masser af hulemuligheder og vi ligger lige op ad skoven, så vi har vores egen skovbund på legepladsen, hvor børnene tit står på hovedet efter smådyr.

Vi har gynger, kolbøttestænger, vandbane, bålplads, værksted og adgang til mange forskellige materialer til taktil stimulering. Vi spiller fodbold, leger forskellige fangelege, leger gemme, snitter pinde omkring bålet, saver og hamre på værkstedet. Vi danser tit til musik. Både det børnene kender i forvejen, men vi forsøger også at introducere dem for musik de ikke kender.

Når vi går en tur i skoven, er vi gode til at forlade de store stier og bevæge os ind i skoven, hvor vi skal over/under grene, gå på line på store stammer og være opmærksomme på brombærstængler i skovbunden.

Vi er opmærksomme på at være gode rolle modeller der støtter og motiverer til bevægelsesglæden. Vi er i Ryttergården også optaget af værdien af den risikofyldte leg og børnene må bruge save, snitteknive mm.

Vi arbejder bl.a. Med kropsbevidstheden ved at spørge ind til om de fryser eller sveder. Vi vil gerne lære dem at mærke efter og har derfor heller ikke en regel for påklædning, men vi snakker med dem om det og guider dem.

I Ryttergården har vi vores egen bus, der 3 dage om ugen kører til Elsehoved, hvor vi har vores egen lejrplads lige midt i skoven og lige ud til stranden. Det giver os uanede muligheder for naturlig

stimulering i naturen. Bussen kører yderligere en dag om ugen, hvor den kører rundt i lokalområderne. Vi tager til skov, strand, klinter, moser.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder.

Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestuen:

Når vi bevæger os ind i natur, udeliv og science bevæger vi os også ind i Ryttergårdens dna. Vi er naturinstitution og det gennemsyrrer hele vores måde at tænke pædagogisk hverdag på. Vi er certificeret "grønne spire" børnehaven gennem friluftsrådet. Vi er optaget af at give alle vores børn naturoplevelser og at de bliver inspireret og oplever glæden ved naturen. Naturen giver direkte kropslige og sanselige oplevelser. Naturen bidrager til ro og fordybelse.

Udelivet giver gode muligheder for glæde, nysgerrighed og fordybelse. I vuggestuen har vi halv-rådne træstubbe liggende på legepladsen, dem vender vi ofte og undersøger krible/krable dyr. Vi taler om og kigger på biller, regnorme, edderkopper og mariehøns. Vi prioriterer at være ude i alt

slags vejr, så børnene også mærker sig selv i alt slags vejr. Vi har rigtig mange fugle. Vi lytter til dem og snakker om hvad de forskellige fugle hedder.

På legepladsen graver børnene i sand og jord, leger med vand og de er med til at grave og plante i vores højbede. De dufter og smager på krydderurter, hindbær og æbler. Som alt sammen er tilgængeligt i rigelige mængder på legepladsen. De hjælper os med at rive blade sammen og med til at fjerne grene og pinde, fra de mange træer i skoven bagved legepladsen.

Vi går ture i skoven hele året, vi undersøger og fornemmer årstidernes skiften og forskellige udtryk. Hvornår er der blade på træerne, hvornår falder de af? hvilken farve har de nu?

Vi tror på at børns glæde ved naturen er en forudsætning for både at forstå den og passe på den.

Børnehaven:

Når vi bevæger os ind i natur, udeliv og science bevæger vi os også ind i Ryttergården dna. Vi er en naturinstitution og den gennemsyrrer hele vores måde at tænke pædagogisk hverdag på. Vi er certificeret "grønne spire" institution gennem friluftsrådet. Vi er optaget af at give alle vores børn naturoplevelser og at de bliver inspireret og oplever glæden ved naturen. Naturen giver direkte kropslige og sanselige oplevelser i et evigt foranderligt miljø. Naturen bidrager til ro og fordybelse. Vi er velsignet med en fantastisk placering lige op af skoven med både søer og vandløb. Skoven vokser ind på legepladsen og med den følger også en masse insekter, fugle og smådyr. Mange børn bruger lang tid på at finde vandsalamandere, frøer og tudser som de får lov at have i små børne akvarier et par timer, hvorefter de lukkes fri igen. Vi gør meget ud af at tale med børnene om, at vi skal passe på dyrene og behandle dem godt. Vi tillægger naturen og det som vi finder i den særlig værdi i Ryttergården. Det er noget som alle husets voksne nyder og interesserer sig for. Vi deler vores nysgerrighed og begejstring med børnene og hinanden - og det smitter.

Vi planlægger og rammesætter mange læringsmiljøer ud fra dette tema. Vi finder, rører ved, snakker om og passer godt på diverse krible-krable dyr. Vi tager i skoven og henter frø-æg hjem til akvariet, ser dem klække til haletudser, ser dem transformere sig til små frøer, og slipper dem så ud i søen igen. Vi kan også tage bussen til andre skove, strande, moser eller vådområder. I børnehaven bor Ryttergården vandrende pinde, der dagligt tilses og passes. Ryttergården børn bliver præsenteret for meget forskellig natur og erfaringer deri. Vi oplever både den tæmmede natur og den vilde. Vi lærer børnene at færdes der naturligt og klæder dem på i forhold i forhold til god skik i uderummet. Vi er hvert år en del af Danmarks naturfredningsforening projekt om at samle skrald i naturen. Ligesom vi i dagligdagen lære børnene at passe på vores natur omkring os og tager skrald med til skraldespanden.

Vi følger årstidernes skiften, når vi opholder os ude hver dag. Børnene mærker på egen krop de forskellige vejrfænomener og lærer at handle på deres oplevelse; når det regner, bliver jeg våd, og jeg skal have tørt tøj på; når solen skinner bliver jeg varm og tager tøjet af; når jeg fryser, kan jeg sætte mig ved bålet, bevæge mig eller tage mere tøj på. Børnene leger i skoven hele året, den ændrer karakter over året, og ved egen sansning eller gennem aktiviteter eller spontane samtaler lærer de om fødekæder og livscyklus.

På stranden og på legepladsen er vand centralt i mange lege. Vi samler regnvand til vandbanen, ser det løbe i renden eller blive bremset af dæmninger, graver kanaler og øer i sandet, og oplever det sive ned i jorden. Vi finder is, når det er vinter og vi smider alt for en kælketur i sneen. Om sommeren sopper vi i vandkanten og fisker efter krabber og rejer.

Jord, sten og sand er grundlæggende elementer i leg på legepladsen og på stranden. Vi graver huller og bygger bakker. Vi dækker hinanden til i sandet og laver sandkager. Vi finder sten og slebne glasskår på stranden, der efterfølgende indgår i små børnekreationer og kunstværker.

Vi laver dagligt bål både på legepladsen og ved lejren på Elsehoved. Børnene hjælper med at save brænde eller hente pinde til bålet. De største kan også under kyndig vejledning prøve kræfter med at kløve. Vi lærer dem at respektere bålet ved at gå stille i nærheden, og ved at være forsigtige, når de putter pinde i det. Bålet er et sted, at samles om samtaler, nærvær og pindesnitning. Vi laver af og til mad over bål.

Vi giver børnene viden og erfaringer med "fra jord til bord". Vi sår i vores højbede og lægger kartofler der senere spises på en maddag ved bålet.

Vi har en dødekasser, hvor der kommer døde dyr i. Det kan være døde dyr vi finder rundt omkring på vores mange ture ud af huset. Børnene får et indblik i hvordan dele af dyrene gradvist forgår.

Vi passer sammen på naturen. Vi krøller madpapir sammen i en kugle, så det ikke flyver væk når vi spiser ude, og vi taler om hvorfor det er vigtigt. Vi lærer børnene at være en del af naturen og færdes i den med respekt. Vi knækker ikke gren af levende træer eller skader de dyr vi finder. Vi skal helst ikke kunne se vi har været forbi. Vi vil gerne give børnene en forståelse og en respekt for det vi er en del af og det kredsløb vi indgår i.

Vi bringer meget ofte faglitteratur ind i hverdagen, hvor vi bliver klogere på naturen og dens skatte-kammer. Vi har flere ansatte, der har en særlig viden indenfor området.

Vi dyrker nysgerrigheden hos børnene, fodre dem med vores egen begejstring og viden. Vi giver dem erfaringer med naturen at være i den, at se sig selv i relation til den og lærer dem, hvordan vi kan være i den og bruge den bedst muligt til utallige timers sjov og spændende aktiviteter. Vi lader dem udforske og stille deres nysgerrighed på egen hånd. Vi udnytter de forskellige kropslige og sansemæssige erfaringsmuligheder naturen byder på. Klatre, balancere, kravle, føle, smage, høre og dufte etc.

Børnene har i Ryttergården også mulighed for risikofyldte lege, til at mærke og finde egne grænser. De klatrer i træer, saver og snitter med kniv. Vi sørger for, at alle børn, ud fra deres forudsætninger for deltagelse, får erfaringer med ovenstående.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5-års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestuen:

I vuggestuen får børnene en begyndende fornemmelse for, at mennesker både er ens og forskellige, med forskellige normer og værdier. Det gør de både, når de udveksler meninger, når vi snakker om deres familier og gennem de mange forskellige bøger vi sammen kigger i og læser.

I Ryttergården præsenteres børnene for forskellige danske traditioner, som fejring af fødselsdage, fastelavn, påske og jul. Hvert år afholdes både påske – og julefrokost med børnene. Ligesom vi årligt holder høstuge med tilhørende høstfest. Til jul er vi på besøg i Sørup kirke, hvor de ældste børn laver krybbespil. De små er tilskuere.

I vuggestuen præsenterer vi børnene for forskellige materialer, som giver børnene en mulighed for at bruge deres kreativitet og fantasi. Der er hver dag mulighed for at tegne, male, lave modeller-voks og leg med sand, jord og vand.

Vi er generelt optaget af æstetiske processer i Ryttergården. Vi ser den som en vigtig del i hverdagen til at stimulere fantasi, kreativitet og fællesskab. Vi har adgang til mange forskellige materialer vi inddrager kreativt.

Vi synger og danser vi til forskellig musik. Vi fortæller eventyr og leger eventyr med rekvisitter. Vi er på mange ture ud af huset. Vi tager på biblioteket, til togbanen, til stranden og skoven. Vi har vores egen bus og ladcykler i Ryttergården, så vi nemt kan komme omkring. Vi er et par gange om året afsted og se teater og vi går i børne biografen.

Børnehaven:

I Ryttergården er vi optaget af at skabe kunstneriske læringsmiljøer for børnene. Kreativ-aktiviteter af forskellig art er en stor del af vores hverdag, ude som inde. Børnene har næsten altid adgang til et bredt udvalg af materialer. Her får børnenes fantasi og kreativitet frit spil, og de kan lade sig inspirere af hinanden og os voksne. Vi bruger meget naturens materiale i vores hverdag til både individuelle og fælles projekter. Ex. Stentrolde, naturlandskaber og collager mm. Vi dyrker højtiderne og har faste traditioner i huset.

Vi holder fastelavn med tøndeslagning og gamle lege, og vi er alle udklædte.

I december laver vi krybbespil i den lokale kirke. De største børn går Lucia optog. Vi laver julefrokost for børnene, pynter hele huset op og laver julegaver. Til påske har vi også faste traditioner med påskefrokost og pynt.

De faste traditioner med til at skabe en fællesskabsfølelse og en oplevelse af at være sammen om noget.

Vi synger og danser vi til forskellig musik. Vi fortæller eventyr og leger eventyr med forskellige rekvisitter.

Vi er gode til at bruge de kulturelle tilbud vi får i løbet af året. Vi besøger biblioteket mange gange om året, tager på Naturama og i børne biografen. Vi kommer min. 2 gange om året i teater, besøger forsorgscentret, oplever lokalområdet og byen.

Vi besøger fortidsminder, læser historier om de nordiske guder, tager på Langelands museum og ser deres udstilling af fra diverse gravhøje og jættestuer på Langeland.

Vi er opmærksomme på at synge både nye og gamle sange og kan godt lade os inspirere på YouTube sammen med børnene. Det samme med gamle lege. Dem prøver vi også af og til at genoplive.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber.
